

بارداری و زایمان (۱ و ۲)

و مراقبت‌های مربوطه

کد درس : ۱۰

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیشنیاز یا همزمان :

هدف :

- ۱- بالا بردن سطح دانش فراگیر در مورد فیزیولوژی بارداری و زایمان و بعد از زایمان و مراقبت های مربوطه - مهارت در انجام زایمان در منزل .
- ۲- تشخیص بارداری های غیر عادی و پیش بینی نوع زایمان - شناخت موارد غیر طبیعی در زایمان و انجام بعضی از زایمان های غیرطبیعی .
- ۳- تشخیص عوارض قبل از زایمان و طرق پیشگیری و درمان آنها .
- ۴- مهارت در کاربرد نظریه ها و مفاهیم جدید در بارداری و زایمان و ارائه خدمات مامایی .
- ۵- افزایش دانش فراگیر در عوامل بوجود آورنده زجر جنین و استفاده از دستگاهها و تکنولوژی جدید در تشخیص و درمان .
- ۶- پایبند بودن به محدودیت ها و مسئولیت های حرفه ای و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامایی .

سرفصل درسی: (۶۸ ساعت)

- مروری بر تشریح و فیزیولوژی تدریس شده در دوره بارداری و تبادل نظر دانشجویان با استاد در موارد ابهام :
- تشریح و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن .
- سیکل تخمدانها و هورمونهای آن .
- سیکل آندومترיום و قاعدگی .
- گامتوزن و رشد اولیه تخمک .
- جفت و هورمونهای آن .
- مورفولوژی رشد و تکامل جنین .

- صدمات وارده به کانال زایمانی - پارگی پرینه - والو - سرویکس - رحم - هماتوم - واژن .
- باقی ماندن جفت و یا قسمتی از جفت و پرده ها.
- شوک زایمانی - فلج زایمانی .

عوارض بعداز زایمان :

- عفونت های بعداز زایمان (عفونت های ادراری - پستان - دستگاه تناسلی - شوک سپتیک)
- ترمبوزهای وریدی - ترمبوز و آمبولی ریه - خونریزی های - ثانوی - تکرار ادرار - حالات و عوارض روانی (در درس روانپزشکی مامایی مشروحاً ذکر شده است) .

زجر جنین در دوران بارداری و مراحل مختلف زایمان :

- علل و عوامل جنینی - مادر - عوامل مربوط به جفت - تأثیرات داروها بر روی مادر و جنین - روشهای نوین تشخیص زجر جنین - آشنایی کامل با انواع مانیتور ها و کاربرد آن - خواندن نوار.

موارد جراحی در مامایی :

- تحریک زایمانی INDUCTION - طریقه انجام - عوارض و مراقبت های مربوط به مادر و جنین .
- موارد استفاده از واکيوم و فورسپس و طریقه انجام آن .
- سزارین - مراقبتهای مربوط قبل و بعداز عمل از مادر و نوزاد .
- فوریت ها - پارگی رحم - برگشتن رحم - سقوط بند ناف - آمبولی آمنیوتیک
- زایمان در منزل - مروری بر مطالب تدریس شده در دوره کاردانی .
- علل - فواید و مضار - وسایل لازم مواردی که می تواند زایمان در منزل انجام شود - بازدید از منزل و آموزش مادر جهت تهیه وسایل لازم.
- مواردی که نباید زایمان در منزل انجام شود.
- زایشگاه سیار - گروه پزشکی و نقش ماما در این گروه - وسایل لازم جهت زایشگاه سیار - آشنایی و ارتباط با مراکز درمانی و زایشگاهها و سایر منابع کمک رسانی .

زایمان عادی :

- مروری اجمالی بر سیر زایمان عادی تدریس شده در دوره بارداری با تأکید بر روشهای علمی جدید و تبادل نظر با استاد در موارد ابهام :
- تئوری و مکانیسم انقباضات (دردهای زایمانی) - تغییرات فیزیولوژیکی مرحله اول و دوم زایمان - چگونگی برگذاری و اداره یک زایمان عادی : اصول کلی - توجه به حالات احساسی و روانی مادر - برطرف کردن و یا کم کردن درد - استفاده از داروهای مجاز توسط ماما (بطور مشروح در درس بی حسی و بیهوشی تدریس میشود) .
- توجهات کلی مرحله اول - معاینه - شرح حال - آمادگی جهت زایمان - بهداشت - تغذیه - توجه از جنین (صدای قلب)
- توجهات کلی مرحله دوم توجه به وضع عمومی مادر و جنین - انتخاب نوع زایمان انجام اپی زیوتومی در صورت لزوم (انواع اپی زیوتومی و عوارض) - جلوگیری از پارگی پرینه - توجه فوری از نوزاد ، بند ناف (بطور مشروح در درس نوزادان تدریس میشود) .
- توجهات کلی مرحله سوم - خروج کامل جفت و پرده ها و کنترل خونریزی - استفاده از دارو - معاینه کامل جفت و کانال زایمانی - ترمیم اپی زیوتومی و یا احتمالاً پارگی پرینه (انواع پارگی و عوارض) توجه به وضع عمومی مادر لااقل تا دو ساعت پس از انجام زایمان .
- مرحله چهارم - ثبت کامل گزارش در پرونده مادر .
- توجهات عمومی بعد از زایمان - حالات روانی مادر - وضع عمومی - فشارخون ترشحات - خونریزی پستان و شیر - ادرار - اجابت مزاج - معاینات بعد از زایمان (عمومی ، رحم ، پرینه) .
- دستورات و احکام اسلام در مورد بهداشت حین و بعد از زایمان و دوران شیردهی (توسط استاد میهمان) .
- زایمان غیرعادی و مکانیسم زایمان در موارد ذیل :
- عوارض ناشی از ناهنجاری های لگن و دستگاه تناسلی و ضایعات کانال زایمانی .
- عوارض ناشی از ناهنجاری های پرده های جنین - جفت - بند ناف و مایع آمنیوتیک .
- عوارض ناشی از ناهنجاری های جنینی و تأثیر آن در مکانیسم زایمان - عدم تجانس سر جنین با لگن .
- عوارض مربوط به زودرسی و دیررسی و تأخیر رشد داخل رحمی .
- عوارض مربوط به انقباضات غیر طبیعی رحم (اینرسی)
- نمایش اکسیپیتوپوستریور - طولانی شدن مراحل مختلف زایمان .
- نمایش های غیرعادی - ته - پیشانی - صورت - عرضی - شانه - دست - پا مانورهای زایمانی (VERSION) - نمایش بند ناف و سقوط آن .
- دوقلویی و چند قلویی .
- عوارض مرحله سوم - خونریزی (در اثر اعمال رحم - در اثر صدمات)

- تغییرات فیزیولوژیک در حاملگی .
- بارداری عادی : مروری اجمالی بر سیر بارداری عادی تدریس شده در دوره کاردانی با تأکید بر مفاهیم و نظریه های جدید و تبادل نظر دانشجو با استاد در موارد ابهام :
- علائم و طرز تشخیص حاملگی :
- معاینات کامل فیزیکی (معاینات عمومی - معاینات شکمی و لگنی - معاینه پستان - معاینات کامل آزمایشگاهی - خون - ادرار و ... - تشخیص حاملگی (قطعی - احتمالی - حدسی) - حاملگی خیالی - تشخیص حاملگی اول و حاملگی های بعدی - بهداشت و مراقبتهای اوران بارداری با تأکید بر جنبه های روانی فرهنگی و مذهبی - اثر سیگار و مواد مخدر - جنبه های ژنتیکی - رشد جنین - نوع وضعیت قرارگرفتن جنین - و بطور کلی عوامل موثر در حفظ سلامت مادر و جنین
- دستورات واحکام اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری (کنفرانس) .
- عوارض جزئی در دوران بارداری .
- بارداری غیر عادی : عوارض عمده این دوران با ذکر علل - عوامل علائم تشخیص - پیشگیری - درمان و مراقبت های مربوطه - خونریزیهای اوایل بارداری - سقط وانواع نارسایی دهانه زهدان - حاملگی خارج از رحم - مول - مول مخرب - کوریوکارسینوما کوریوادموم ...
- عوارض ناشی از ناهنجاری های لگن و دستگاه تناسلی - (ناهنجاریهای زهدان ، تخمدان - کیست تخمدان ولوله)
- چند قلبی
- عوارض ناشی از پرده های جنین و جفت - جفت - بند ناف و مایع آمنیوتیک (پلی هیدرآمینوس و ...)
- عوارض ناشی از فشارخون بالا - مسمومیت های حاملگی - پری اکلامپسی - اکلامپسی - استفراغ های شدید - عدم تعادل مایعات و الکترولیتها .
- بیماریهای همراه با حاملگی (قلبی - دیابت - کم خونی ها - عفونت ها - سل - امراض دستگاه ادراری - امراض مقاربتی ...) (این بخش بطور مشروح در دروس جراحی و داخلی گفته خواهد شد)
- خونریزیهای اواسط و اواخر بارداری - پلاستتاپره ویا - جدا شدن جفت - اختلالات انعقادی خون .
- تأخیر رشد داخل رحمی .
- مسائل مربوط به فاکتور RH - توجه از مادر و جنین .
- خاتمه دادن به حاملگی .